

Raport

Jak irańskie media interpretowały naruszenie polskiej przestrzeni powietrznej przez Rosję

Spis treści

O projekcie.....	1
Autor.....	1
Wprowadzenie.....	2
Rozdział 1.	5
Rozdział 2.....	12
Wnioski i rekomendacje.....	16

O projekcie

Instytut Badań
nad Turcją

Disinformation
in MENAT

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach konkursu Ministra Spraw Zagranicznych RP „Dyplomacja Publiczna 2024-2025 - wymiar europejski i przeciwdziałanie dezinformacji”.

Publikacja wyraża wyłącznie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Autor publikacji

Marcin Krzyżanowski

Ekspert Instytutu Badań nad Turcją

Orientalista, przedsiębiorca, były dyplomata. Od 2018 r. wykładowca w CISAD UJ; od 2020 r. ekspert Warsaw Institute. W latach 2008- 2011 Konsul RP w Kabulu oraz kierownik Wydziału Polityczno-Ekonomicznego Ambasady RP w Kabulu. W latach 2017-2018 lektor języka polskiego na Uniwersytecie Teherańskim

Wprowadzenie

Naruszenie polskiej przestrzeni powietrznej przez bezzałogowe statki powietrzne (tzw. drony) Federacji Rosyjskiej w nocy z 9–10 września 2025 r. stało się wydarzeniem o sporych implikacjach. Wywołało m.in. natychmiastowe reakcje rządów, komunikaty NATO oraz szeroką falę relacji i analiz w mediach. Z punktu widzenia studiów nad komunikacją i bezpieczeństwem informacyjnym interesujące jest nie tyle samo zdarzenie, lecz sposób, w jaki zostało ono przedstawione w szczególności przez media z krajów trzecich, w tym przez media perskojęzyczne. Perskie serwisy informacyjne i portale analityczne szeroko, choć oszczędnie w słowach, relacjonowały przebieg zdarzeń, cytowały oświadczenia Warszawy i Moskwy oraz opisywały międzynarodowe reperkusje polityczne, jednocześnie akcentując zarówno elementy faktograficzne (liczba i rozmieszczenie dronów, zamknięcie lotnisk, odnalezione szczątki), jak i kwestie narracji informacyjnych (kampanie dezinformacyjne i dyplomatyczne odpowiedzi).

Dotychczasowe badania nad przekazem medialnym w kontekście konfliktów zbrojnych koncentrują się głównie na mediach zachodnich, rosyjskich lub ukraińskich; relatywnie mniej uwagi poświęca się analizie, jak ten sam incydent jest przedstawiany w mediach perskojęzycznych — szczególnie tych działających w warunkach ograniczonej pluralizacji medialnej i silnego wpływu narracji państwowej. Taka luka badawcza ma znaczenie teoretyczne (zrozumienie mechanizmów framingu i translacji informacji między systemami medialnymi) oraz praktyczne (ocena, w jaki sposób przekazy z Iranu mogą wpływać na regionalne percepcje bezpieczeństwa i narracje w świecie islamskim). Celem niniejszego raportu jest zatem analiza porównawcza: (1) zidentyfikowanie głównych ramek interpretacyjnych stosowanych przez wybrane media perskojęzyczne wobec incydentu; (2) wyodrębnienie z nich typów narracji oraz sposobu ich reprodukcji w irańskich mediach; (3) ocena roli i zasięgu narracji o charakterze dezinformacyjnym wśród perskojęzycznych odbiorców. Niniejszy raport rozpoczyna się od przedstawienia tła wydarzeń i znaczenia zjawiska framingu medialnego w stosunkach międzynarodowych, po czym przedstawia metodologię doboru próby i technik analizy tekstu. W części empirycznej zaprezentowane zostaną reprezentatywne przykłady artykułów z mediów irańskich wraz z tłumaczeniem tytułu i streszczeniem treści, analiza leksykalna oraz dyskusja o implikacjach dla polityki informacyjnej i bezpieczeństwa regionalnego. Na końcu sformułowane zostaną wnioski oraz rekomendacje dla dalszych badań nad transnarodową cyrkulacją narracji na temat konfliktów politycznych.

Niniejszy raport nie będzie szerzej poruszał kwestii sytuacji medialnej w Iranie ani narzędzi i skutków rosyjskiej propagandy ukierunkowanej na Iran. Informacje na ww. tematy można znaleźć w osobnym raporcie M. Krzyżanowski, *Rosyjska dezinformacja w Iranie*, Kraków 2024, <https://disinfoinmenat.com/raport/rosyjska-dezinformacja-w-iranie/>

Prezentowany raport opiera się na jakościowej i ilościowej analizie treści artykułów opublikowanych w perskojęzycznych mediach w okresie od 9 do 30 września 2025 r. Celem badania było uchwycenie sposobu, w jaki media perskojęzyczne (w szczególności irańskie) konstruowały i interpretowały przekaz dotyczący incydentu oraz określenie dominujących ram interpretacyjnych (frames) stosowanych w analizowanych relacjach prasowych. Próbkę badawczą stanowiły artykuły informacyjne, komentarze i analizy opublikowane w największych perskojęzycznych serwisach medialnych, reprezentujących zarówno irańskie media państwowe i prywatne oraz nieirańskie. Do analizy włączono teksty pochodzące z następujących źródeł:

- agencje informacyjne: IRNA, ISNA, Mehr News, Tasnim News,
- portale informacyjne i analityczne: Tabnak, Entekhab, Khabar Online,
- serwisy międzynarodowe działające w języku perskim: Euronews Persian, TRT Persian, Radio Farda

Łącznie przebadano ponad 80 tekstów, które bezpośrednio odnosiły się do wydarzenia, reakcji władz Polski, Federacji Rosyjskiej oraz stanowiska NATO. Z racji znacznej powtarzalności i zjawiska przedruku tekstów przez mniejsze redakcje do ostatecznej analizy zakwalifikowane 35 artykułów. Artykuły zakwalifikowano do analiz według następujących kryteriów: (1) obecność słów kluczowych takich jak پهپاد روسی (rosyjski dron), نقض حریم هوایی لهستان (naruszenie przestrzeni powietrznej Polski), (2) data publikacji w analizowanym przedziale, (3) jednoznaczne odniesienie do incydentu z 9 września 2025 r.

Tło badawcze

W nocy z 9 na 10 września 2025 r. podczas jednego z większych nalotów rosyjskich na cele na Ukrainie kilkanaście (raporty mówią o 19) bezzałogowców rosyjskich wleciało na terytorium Polski; część obiektów została zestrzelona przez siły polskie / NATO. Polska wystąpiła o wsparcie i powiadomiła sojuszników NATO, sprawa była omawiana na forum międzynarodowym (m.in. Rada Bezpieczeństwa ONZ). Rosja zaprzeczyła intencjonalności naruszeń i wezwała do wyjaśnień; w przestrzeni medialnej pojawiła się też kampania rosyjskiej dezinformacji. W perskojęzycznych mediach irańskich wydarzenie jest relacjonowane szeroko, ale interpretacje i akcenty różnią się w zależności od profilu redakcji — od informacyjnego, przez ostrożnie krytyczny, po narracje minimalizujące odpowiedzialność Rosji bądź podkreślające ryzyko eskalacji ze strony NATO.

„Framing” (ramowanie przekazu) to jedno z kluczowych pojęć we współczesnych badaniach nad komunikacją polityczną i medialną. Oznacza ono sposób konstruowania i organizowania przekazu, który nadaje określone znaczenie wydarzeniom, osobom lub procesom. W kontekście polityki międzynarodowej framing pozwala mediom nie tylko informować, ale również interpretować i wartościować działania aktorów globalnych — poprzez dobór słów, metafor, cytatów czy hierarchię informacji. Na przykład, opisując to samo zdarzenie, jedno medium może zastosować ramę „agresji” (np. „Rosja zaatakowała przestrzeń powietrzną Polski”), inne — ramę „incydentu” lub „błędu technicznego”, a jeszcze inne — „eskalacji NATO wobec Rosji”. Każda z tych ram sugeruje inny sposób rozumienia rzeczywistości i wpływa na odbiór przez opinię publiczną. W mediach międzynarodowych framing pełni funkcję narzędzia w rywalizacji narracyjnej, a także instrumentu soft power – kształtuje postawy odbiorców wobec konfliktów, sankcji czy interwencji. Analiza framingu pozwala badaczom zrozumieć, jak media uczestniczą w budowaniu porządku symbolicznego polityki światowej, a nie tylko w jego opisie.[1]

[1] Więcej na temat zjawiska framingu w: Goffman, Erving. 1974. *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience*. London: Harper and Row. Oraz J. Ziarko, Framing w nowych mediach jako narzędzie oddziaływania na społeczeństwo... *Bezpieczeństwo-Teoria i Praktyka*, 2017 nr 4, Kraków <https://btip.ka.edu.pl/pdf/2017-4/btip2017-4-ziarko.pdf>

Rozdział 1.

Opis incydentu w mediach perskojęzycznych - fakty i ton relacji

Tabela 1. Zestawienie reprezentatywnych przykładów artykułów prasowych

Tytuł (perski)	Tytuł (polski)	Redakcja	Krótkie streszczenie
ورشو: هشدار نفوذ پهپادهای روسیه به آسمان لهستان، اشتباه بود	Warszawa: ostrzeżenie o wtargnięciu dronów — pomyłka?	Khabarfarsi	Omówienie rozbieżności w komunikatach i liczbie dronów; raporty o zestrzeleniach.
نقض حریم هوایی ناتو از سوی روسیه؛ لهستان: ... پهپادها را	Naruszenie przestrzeni NATO przez Rosję; Polska: drony zestrzelone	Euronews فارسی	Relacja z działań polskich i NATO przy zestrzeleniu części obiektów.
لهستان به روسیه هشدار داد: هرگونه تجاوز به ... حریم هوایی با	Polska ostrzega Rosję: każde naruszenie spotka się z odpowiedzią	TRT فارسی	Cytaty polityczne i zapowiedzi twardej reakcji Warszawy.
نقض حریم هوایی لهستان؛ پخش گسترده اطلاعات جعلی همسو با ...	Naruszenie polskiej przestrzeni — szerzenie dezinformacji prorosyjskiej	Euronews فارسی	Analiza kampanii informacyjnej i fałszywych narracji po incydencie.
عملیات گشت هوایی لهستان در مرز با ... اوکراین پس از نفوذ	Patrolowanie granicy PL po naruszeniach dronów	Khabarfarsi	Opis wzmożonych patroli i działań obronnych po wydarzeniu.
حمله پهپادی به لهستان: آزمون اتحاد ناتو / پوتین در حال ...	Atak dronów na Polskę: test — jedności NATO	Khabaronline	Omówienie implikacji dla NATO i politycznych skutków działań Rosji.
حمله روسیه به لهستان شروع جنگ در کل اروپا 10 سپتامبر 2025	Rosyjski atak na Polskę — czy to początek szerszego konfliktu?	Horadi	Sensacyjne nagłówki i relacje lokalne o skali ataku; liczby dronów.

Tytuł (perski)	Tytuł (polski)	Redakcja	Krótkie streszczenie
روسیه حریم هوایی لهستان را نقض کرد؛ درخواست حمایت ورشو از ...	Rosja naruszyła przestrzeń powietrzną Polski; Warszawa prosi o wsparcie	Independent Persian	Relacja o prośbie Polski o międzynarodowe wsparcie i komentarze polityczne.
نشست فوری شورای امنیت درباره حمله روسیه به لهستان	Pilne posiedzenie RB ONZ ws. ataku dronowego na Polskę	Khabarfarsi	Informacja o inicjatywie dyplomatycznej i obradach międzynarodowych.
نقض بی سابقه حریم هوایی در نفوذ پهپادها به حریم هوایی لهستان	Bezprecedensowe naruszenie przestrzeni powietrznej Polski przez drony	Tabnak	Raport z oceny skali naruszenia i reakcji sił zbrojnych.
سرنگونی پهپادهای «متخاصم» در لهستان؛ ورشو فعالسازی ماده ۴ ...	Zestrzelenie „wrogich” dronów; Polska wnioskuję o aktywację art.4	Radio Farda	Szczegóły zestrzeleń i wniosek Polski o konsultacje NATO (art.4).
جنگنده‌های لهستان، در پی حملات روسیه در نزدیکی مرز این کشور	Myśliwce Polski po atakach Rosji przy granicy	Radio Farda	Relacja o zaangażowaniu polskich i sojusznicznych myśliwców.
بارش پهپادها و موشک‌های روسی در غرب اوکراین؛ ... جنگنده‌های ناتو	Grad dronów i pocisków Rosji nad zachodnią Ukrainą; myśliwce NATO	فارسی Euronews	Relacja łącząca ataki na Ukrainę z naruszeniami przestrzeni Polski.
درگیری ارتش لهستان با پهپادهای روسیه	Starcie polskiej armii z dronami rosyjskimi	IRIB News	Seria krótkich komunikatów państwowej telewizji o zestrzeleniach i stanie alarmowym.

Tytuł (perski)	Tytuł (polski)	Redakcja	Krótkie streszczenie
تکرار مواضع تند اروپا علیه روسیه بهانه نقض ... حریم هوایی	Powtarzające się twarde stanowiska Europy wobec Rosji	ISNA	Reakcje europejskich liderów i komentarz irańskich mediów.
لهستان: هر شیء یا پرندهای که حریم هوایی ما را نقض کند	Polska: każdy obiekt naruszający nasze niebo zostanie zestrzelony	Mehrnews	Cytaty polskich władz o polityce „zestrzeliwać wszystko, co narusza przestrzeń”.
جزئیات ورود پهپادهای روسی به لهستان و واکنش ورشو	Szczegóły wejścia dronów do Polski i reakcja Warszawy	Mehrnews	Raport operacyjny o działaniach p/lotniczych i obszarach dotkniętych incydentem.
روسیه ادعای هدف قرار دادن خاک لهستان را رد کرد	Rosja odrzuca twierdzenia o ataku na terytorium Polski	Tasnimnews	Oficjalne zaprzeczenia Moskwy i wezwania do dialogu/dowodów.
حمایت تنها 46 کشور از اتهامات لهستان علیه ... روسیه در ماجرای	Tylko 46 państw poparło zarzuty Polski wobec Rosji	Tasnimnews	Relacja o głosowaniu/stanowiskach państw w ONZ i podziale opinii.
روسیه: لهستان از گفتوگو درباره حادثه پهپادی طفره می‌رود	Rosja: Polska unika rozmów o incydencie dronowym	Tasnimnews	Rosyjskie oskarżenia wobec Polski i techniczne argumenty o zasięgu dronów.
ناتو در واکنش به حمله پهپادی به لهستان	Reakcja NATO na atak dronowy na Polskę	Mehrnews	Oświadczenie NATO o wspierciu i potępieniu naruszeń.

Tytuł (perski)	Tytuł (polski)	Redakcja	Krótkie streszczenie
آخرین اخبار - نقض حریم هوایی لهستان (گردآوری خبرها)	Najnowsze: naruszenie przestrzeni Polski — kompilacja	Vista	Zestaw wiadomości i linków do lokalnych relacji o incydencie.
نخستوزیر لهستان: پهپادهای روس را سرنگون ... کردیم/درخواست	Premier Polski: zestrzeliliśmy rosyjskie drony / prośba o pomoc	IRNA	Oficjalne oświadczenie premiera i dane liczebne incydentu podane przez Warszawę.
لهستان: نفوذ همزمان ۲۰ پهپاد روسی امنیت منطقه را تهدید کرد	Polska: jednoczesny wlot 20 rosyjskich dronów zagraża bezpieczeństwu regionu	Javan Online	Omówienie regionalnych konsekwencji, reakcje państw bałtyckich i dyskusje w NATO.
سرنگونی پهپاد مرموز در نزدیکی پایگاه آمریکا ... در	Zestrzelenie tajemniczego drona w pobliżu bazy USA ...	Shahrekhabar	Krótkie doniesienie o zestrzeleniu drona i działaniach NATO po incydencie w Polsce.
لهستان شهروندان را برای شرایط بحرانی و جنگی آماده می‌کند	Polska przygotowuje obywateli na sytuacje kryzysowe i wojenne	Tasnim	Artykuł o społecznych i instytucjonalnych przygotowaniach w Polsce po seriach incydentów dronowych.
لهستان: ابتدا ۲۰ پهپاد وارد شد، سپس روایت‌ها متغیر شد	Polska: najpierw 20 dronów, potem narracje się zmieniały	IRNA	Przegląd zmian w raportach liczby dronów oraz reakcje państw bałtyckich.
لهستان: حق رهگیری موشک‌های روسی را داریم	Polska: mamy prawo do przechwycenia rosyjskich rakiet	Fars News	Szeroki artykuł o prawie samoobrony, przywołujący dyskusje po incydentach powietrznych w regionie.

Tytuł (perski)	Tytuł (polski)	Redakcja	Krótkie streszczenie
آخرین اخبار - نقض حریم هوایی لهستان (گردآوری خبرها)	Najnowsze: naruszenie przestrzeni Polski — kompilacja	Vista	Zestaw wiadomości i linków do lokalnych relacji o incydencie.
نخست‌وزیر لهستان: پهپادهای روس را سرنگون ... کردیم/درخواست	Premier Polski: zestrzeliliśmy rosyjskie drony / prośba o pomoc	IRNA	Oficjalne oświadczenie premiera i dane liczebne incydentu podane przez Warszawę.
لهستان: نفوذ همزمان ۲۰ پهپاد روسی امنیت منطقه را تهدید کرد	Polska: jednoczesny wlot 20 rosyjskich dronów zagraża bezpieczeństwu regionu	Javan Online	Omówienie regionalnych konsekwencji, reakcje państw bałtyckich i dyskusje w NATO.
سرنگونی پهپاد مرموز در نزدیکی پایگاه آمریکا در ...	Zestrzelenie tajemniczego drona w pobliżu bazy USA ...	Shahrekhbar	Krótkie doniesienie o zestrzeleniu drona i działaniach NATO po incydencie w Polsce.
لهستان شهروندان را برای شرایط بحرانی و جنگی آماده می‌کند	Polska przygotowuje obywateli na sytuacje kryzysowe i wojenne	Tasnim	Artykuł o społecznych i instytucjonalnych przygotowaniach w Polsce po seriach incydentów dronowych.
لهستان: ابتدا ۲۰ پهپاد وارد شد، سپس روایت‌ها متغیر شد	Polska: najpierw 20 dronów, potem narracje się zmieniały	IRNA	Przegląd zmian w raportach liczby dronów oraz reakcje państw bałtyckich.
لهستان: حق رهگیری موشک‌های روسی را داریم	Polska: mamy prawo do przechwycenia rosyjskich rakiet	Fars News	Szeroki artykuł o prawie samoobrony, przywołujący dyskusje po incydentach powietrznych w regionie.

Tytuł (perski)	Tytuł (polski)	Redakcja	Krótkie streszczenie
لهستان و پهپادهای ایرانی؛ توازن بین تهدیدپنداری و ملاحظات تاریخی	Polska i irańskie drony; balans między postrzeganiem zagrożenia a względami historycznymi	Mashregh News	Analiza polityczna o polsko-irańskich napięciach związanych z oskarżeniami o irański wkład w program dronowy Rosji.
ورود پهپادهای روسی به آسمان لهستان؛ جنگنده‌های ناتو وارد عمل شدند	„Rosyjskie drony wkroczyły w przestrzeń powietrzną Polski; myśliwce NATO poderwane do akcji”	خبرگزاری تسنیم (Tasnim News Agency)	Relacja informacyjna o incydencie w nocy z 9/10 września. W artykule opisano reakcję polskiej obrony i start myśliwców NATO. Cytowane źródła polskie i rosyjskie.
پهپاد ایرانی؛ برگ برنده جنگ فرسایشی روسیه با ناتو	Irański dron: zwycięska karta Rosji w wojnie na wyniszczenie z NATO	Asr Iran	Uproszczona analiza wpływu irańskich dronów na wojnę na Ukrainie i konflikt z NATO
حمله پهپادی به لهستان: آزمون اتحاد ناتو / پوتین در حال ارزیابی واکنش غرب به توسعه جنگ است / اروپا نقض حریم هوایی لهستان را عمدی می‌داند	Atak dronów na Polskę: Sojusz NATO wystawione na próbę / Putin ocenia reakcję Zachodu na rozwój wojny / Europa uważa naruszenie polskiej przestrzeni powietrznej za celowe	Khabaronline	Zestawienie najważniejszych informacji bez dodatkowego komentarza

Tytuł (perski)	Tytuł (polski)	Redakcja	Krótkie streszczenie
پهپادهای روسی دوباره وارد آسمان لهستان شدند + ویدئو	Rosyjskie drony znów wlatują na polskie niebo	Hamshahri	Agencyjne zestawienie najważniejszych informacji bez dodatkowego komentarza
پهپادها در آسمان لهستان؛ سازمان ملل خواستار خویشتنداری شد	Drony na polskim niebie; ONZ apeluje o powściągliwość	Nour News	Dłuższy tekst koncentrujący się na zagadnieniach i reakcjach międzynarodowych
درخواست فوری لهستان از شورای امنیت درباره روسیه	Pilny apel Polski do Rady Bezpieczeństwa w sprawie Rosji	Donya-e Eqtasad	Streszczenie doniesień al-Jazeera na temat poruszenia sprawy incydentu na forum RB ONZ

Rozdział 2.

Główne narracje wyłaniające się w perskojęzycznych komentarzach medialnych

Zdecydowana większość irańskich portali przekazuje dane o wydarzeniach z nocy 9–10 września i liczbie kilkunastu (około 19) dronów, informując, że część została przechwycona lub zestrzelona, a ruch wywołał reakcję NATO/sił polskich w postaci poderwania myśliwców i aktywacji systemów obrony przeciwlotniczej. Wiele artykułów powtarza informacje z agencji międzynarodowych, w szczególności Reuters, al-Jazeera i AFP. Mainstreamowe serwisy miejskie i ogólnokrajowe (np. Hamshahri) relacjonują sprawę w tonie informacyjnym i ostrożnym — podają stanowiska stron (Polska, NATO, Rosja) i akcentują potencjalne ryzyko eskalacji. Serwisy komentujące/analizujące (np. Fararu, Tabnak) publikują dłuższe analizy, które próbują osadzić incydent w geopolitycznym kontekście: testowanie reakcji NATO, element presji na Zachód lub dezinformacyjna kampania towarzysząca.

Różnice w tonie pomiędzy redakcjami wg sympatii politycznych/miejsca

- Serwisy proreformatorskie/niezależne (np. Fararu) — kładą większy nacisk na analizę strategiczną i możliwe scenariusze. Stawiają też krytyczne pytania o skutki incydentu dla stabilności europejskiej.
- Serwisy o profilu konserwatywnym/pryncypialistycznym (np. Tabnak) — relacje łączące relację faktograficzną z analizą strategiczną, czasem bardziej akcentujące sens testów lub prowokacji. Wykazują tendencje kształtowania narracji tak, by była korzystna dla Rosji i w negatywnym świetle stawiała NATO.
- Międzynarodowe kanały perskojęzyczne (Euronews Persian, TRT Farsi, Radio Farda) — kładą większy nacisk na weryfikację informacji i demaskowanie rosyjskiej propagandy.

Główne narracje wyłaniające się w perskojęzycznych komentarzach

I. „Rosja testuje NATO” / stosuje taktykę presji — popularne w analizach: drony jako środek do badania reakcji sojuszu i odstraszenia przed udzielaniem wsparcia dla Ukrainy. Ten wariant często cytuje także ukraińskie oświadczenia o celowości takich działań.

II. Ryzyko eskalacji między Rosją a NATO — akcentowana ostrożność: redakcje analityczne ostrzegają, że podobne incydenty podnoszą ryzyko błędnej kalkulacji i dalszego pogorszenia stosunków.

III. Dezinformacja i narracje prorosyjskie — część mediów i analiz (oraz obserwacje komentatorów) wskazują, że w przestrzeni cyfrowej pojawiły się kampanie mające podważyć wiarygodność doniesień lub przedstawiać incydent jako prowokację NATO, czy nawet operacje pod fałszywą flagą. Euronews Persian, Radio Farda i inne perskojęzyczne media międzynarodowe wspominają o tej fali fałszywych informacji.

IV. Minimalizacja/obrona Moskwy — cytowanie oficjalnych zaprzeczeń lub chęć „zbadania” przez Rosję, zwłaszcza w mediach bliższych narracji prorosyjskiej lub neutralnej wobec Kremla. Niektóre perskie portale przytaczają też komunikaty rosyjskie, co daje równowagę relacji.

Kategoria sentymentu	Proporcja	Przykładowe stwierdzenia / reakcje	Interpretacja
Neutralny informacyjny	Zdecydowana większość (70%)	چندین پهپاد وارد شدند و سرنگون شدند (kilka dronów wleciało i zostało zestrzelonych)	Traktowanie zdarzenia jako fakt, bez silnej oceny emocjonalnej
Krytyczny / sceptyczny względem Rosji / NATO	Umiarkowana (15%)	pytania: „آیا این کار عمدی بود؟” (czy to było celowe?), „واکنش” (Jaka będzie reakcja NATO)	Wątpliwości co do intencji Rosji, obawy eskalacyjne
Teorie dezinformacyjne / zaprzeczanie	mniejszość, ale zauważalna (10%)	sugestie, że doniesienia są przesadzone lub są częścią prowokacji	Echo narracji dezinformacyjnych; próba podważania wiarygodności ataku
Współwinny / akceptujący wersję technologiczną / minimalizujący rolę Rosji	Niewielka (5%)	przytaczanie rosyjskich oświadczeń, sugerowanie „braku intencji ataku”	Obecność narracji obronnych, prób usprawiedliwienia albo złagodzenia oskarżeń
Emocjonalny alarmistyczny	Śladowa (<1%)	komentarze ostrzegawcze: „اگر ناتو واکنش ندهد، امنیت منطقه به خطر می افتد”	Podkreślanie ryzyka eskalacji i konieczności reakcji ze strony NATO

Różnice między typami mediów

A. Media powielające lub wspierające narrację rosyjską

Charakterystyka: minimalizowanie wagi zdarzenia, cytowanie dementi Rosji, sugerowanie przypadkowości bądź dezinformacji ze strony Zachodu.

Przykłady:

- Fars News – skupienie na szczegółach technicznych i rosyjskich komunikatach, bez krytyki.
- Tasnim News – szerokie cytaty z rosyjskich dementi, podważanie wiarygodności raportów Polski.
- Press TV – jednoznacznie przedstawia narrację Kremla („Polska wymyśla, by zaszkodzić rozmowom pokojowym”).
- Raja News – relacjonuje reakcje ONZ, ale ton zgodny z podejściem prorosyjskim.
- Mizanonline – podkreśla aspekty prawne, unikając krytyki Rosji; wpisuje się w neutralno-prokremlowską linię.

B. Media neutralne / informacyjne

Charakterystyka: podają fakty, głównie na podstawie źródeł międzynarodowych, bez jednoznacznej oceny.

Przykłady:

- IRIB News – oficjalne, neutralne przekazanie informacji.
- ISNA – ton wyważony, zadawanie pytań o przyczyny, bez oceny stron.
- Tabnak – alarmistyczny nagłówek, ale treść zachowuje neutralność.
- Hamshahri – proste streszczenie + wideo, brak interpretacji.
- Mehr News – informacyjny raport, odniesienie do reakcji NATO, bez komentarza.
- Khabar Foori – szybkie newsy, bez głębszej analizy.

C. Media krytyczne wobec Moskwy

Charakterystyka: przedstawiają incydent jako element eskalacji, podkreślają odpowiedzialność Rosji, wskazują na zagrożenie dla NATO i bezpieczeństwa Europy.

Przykłady:

- Fararu – artykuł krytyczny, wskazujący na „testowanie” NATO przez Moskwę.
- Eghtesad News – łączy incydent z napięciami gospodarczymi, akcentując odpowiedzialność Rosji.
- Ettelaat – nacisk na rosnące obawy w Europie, z winą po stronie Moskwy.
- Khabar Online – pisze o „wiadomości wysłanej NATO” przez Rosję.
- Iran International – szybki i krytyczny przekaz, zgodny z opozycyjną linią redakcji.
- Euronews Persian – wyraźnie opisuje prorosyjskie kampanie dezinformacyjne.
- Independent Persian – krytyczny ton wobec Moskwy i ryzyka eskalacji.

D. Podsumowanie

Podział wg typu narracji:

- Prorosyjskie / pryncypialistyczne: Fars, Tasnim, PressTV, Raja News, Mizanonline.
- Neutralne / informacyjne: IRIB, ISNA, Tabnak, Hamshahri, Mehr, Khabar Foori.
- Krytyczne wobec Moskwy: Fararu, Eghtesad News, Ettelaat, Khabar Online, Iran International, Euronews Persian, Independent Persian.

Ogólny obraz sposobu relacjonowania wydarzenia przez media perskojęzyczne:

- Media pryncypialistyczne (Fars, Tasnim, PressTV) w większości wspierają linię Moskwy, jednak nie jest to wsparcie bezwarunkowe, a transakcyjne.
- Media centrowe i agencyjne (IRIB, ISNA, Tabnak) publikują głównie neutralne doniesienia, unikając zarazem wyraźnych ocen. Skłaniają się jednak ku stanowisku prorosyjskiemu.
- Media reformistyczne, niezależne i zagraniczne krytykują Rosję i interpretują incydent jako zagrożenie niepotrzebną eskalacją.

Przedstawiony powyżej obraz wskazuje również na szerszy kontekst podziałów politycznych w irańskim środowisku medialnym: pryncypialistyczne redakcje zasadniczo trzymają się linii sojuszniczej wobec Rosji, akcentując mocno wrogą postawę Zachodu wobec Iranu. Z kolei większa część redakcji centrowych i reformistycznych przyjmuje wobec niej raczej krytyczne stanowisko. Media diasporyczne zajmują stanowisko zdecydowanie krytyczne wobec Rosji.

Wnioski i rekomendacje

Wnioski

W perskojęzycznych mediach incydent został przedstawiony jako znaczący, ale relacjonowany był bardziej jako element szerszego obrazu (tzn. w kontekście wojny na Ukrainie i konfliktu Rosja-NATO) niż jako punkt krytyczny relacji Polska-Rosja. Polska jest przedstawiana raczej jako tło wydarzeń, a nie aktywny gracz międzynarodowy. Narracja artykułów miała z reguły charakter dwustronny („Polska twierdzi”; „Rosja odrzuca zarzuty”). W mediach irańskich nie było zdecydowanego opowiedzenia się po jednej ze stron, chociaż ton narracji raczej sprzyjał Rosji. Przekazy mediów irańskich raczej konstatują fakt zaistnienia zdarzenia i nie prowadzą wyraźnie do jednoznacznych ocen politycznych czy prawnych (z wyjątkiem wskazania, że Polska uznała to za akt agresji). Wskazania dotyczące roli Iranu są raczej wtórne i służą jako tło analityczne a nie medialne nagłówki. Dominują neutralne i chłodne reakcje. Narracje dezinformacyjne są zdecydowaną mniejszością, lecz da się zauważyć ich duży wpływ na dyskurs w społeczeństwie. Narracje pozytywne względem Rosji występują, ale dość rzadko i są motywowane kwestiami polityki wewnętrznej Iranu.

Rekomendacje

Rekomendacje wynikające z analizy wskazują, że przestrzeń informacyjna Iranu jest dziś areną konkurujących ze sobą przekazów – rosyjskich, zachodnich i lokalnych. Choć dominują media prorządowe, odbiorcy irańscy mają dostęp również do źródeł zagranicznych, w tym perskojęzycznych wersji międzynarodowych serwisów. W tej sytuacji szczególnego znaczenia nabiera obecność polskiej perspektywy w irańskim dyskursie medialnym.

Polska jako państwo członkowskie NATO i jednocześnie partner o umiarkowanym wizerunku w świecie islamskim, posiada potencjał, by wprowadzić do tej przestrzeni bardziej wyważoną narrację. Wymaga to jednak aktywnych działań w ramach dyplomacji publicznej i komunikacji strategicznej:

- Systematycznego monitorowania irańskich i perskojęzycznych kanałów informacyjnych pod kątem rosyjskich narracji i dezinformacji.
- Wzmocnienia aktywności medialnej Ambasady RP w Teheranie, w tym obecności w mediach społecznościowych w języku perskim oraz reagowania na pojawiające się fałszywe informacje dotyczące Polski i NATO.
- Rozszerzenia współpracy z polskimi mediami międzynarodowymi, takimi jak TVP World, które mogłyby opracowywać i promować materiały z perskojęzycznymi napisami.
- Uruchomienia programu tłumaczeń i publikacji analiz polskich ekspertów na język perski, w celu wprowadzenia do irańskiego obiegu informacyjnego źródeł z Polski, nie tylko o Polsce.

Tego typu działania nie tylko wzmocniłyby rozpoznawalność Polski w Iranie, ale też budowałyby odporność informacyjną poprzez prezentowanie alternatywnej, faktograficznej i racjonalnej narracji wobec dominujących przekazów prorosyjskich.